

Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge 0–20 år – Del 2

Retningslinjen er ute på høring, med høringsfrist 15. mai, 2020.

Helsedirektoratet ønsker spesielt tilbakemelding på tre anbefalinger fra følgende høringsinstanser:

Regionale helseforetak (RHF) anmodes om å gi uttalelse til 4. anbefaling i kapittel 3 om kjøp av narkosetjenester i forbindelse med tannbehandling.

Det er få private tilbydere av narkosetjenester. De fleste steder er det lokale helseforetaket eneste ressurs for å tilby narkosetjenester. Derfor er det naturlig at avtale blir inngått mellom fylkeskommunen og lokale helseforetak. Vi ber de regionale helseforetakene om uttalelse til hvordan det kan legges til rette for slike avtaler. Se utdrag av anbefalingen i kapittel 3:

«Fylkeskommunen

- skal sørge for at tilbudet om tannbehandling i generell anestesi (narkose) er faglig forsvarlig og tilgjengelig for barn og unge som har behov for et slikt tilbud
- bør ha avtale med helseforetak eller privat virksomhet om kjøp av narkosetjenester.

Ventetiden for tannbehandling i generell anestesi bør

- maksimalt være 1 døgn ved akutt behandlingsbehov
- på sikt være maksimalt 3 måneder ved ordinær behandling.»

Kommuner og helseforetak anmodes om å gi uttalelse til 1. anbefaling i kapittel 6, der fylkeskommunen anbefales å inngå samarbeidsavtaler med kommuner og helseforetak.

I tillegg til overordnede samarbeidsavtaler anbefaler retningslinjen å inngå operative avtaler med underliggende/lokale enheter eller avdelinger. Kommuner og helseforetak gjøres oppmerksom på dette slik at aktuelle enheter kan få uttale seg.

Her er utdrag fra anbefalingen:

«Aktuelle enheter i kommuner:

- Barnevernet og barnevernsinstitusjoner
- Kommuneoverlege, fastlege
- Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering
- Helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom

- Helse- og omsorgstjenesten, bo- og omsorgsinstitusjoner
- Psykisk helse- og rustjeneste, psykolog
- Barnehager

Aktuelle enheter i helseforetak:

- Anestiesenhet, oralt helseteam
- Barne- og ungdomsavdeling
- Habilitering- og rehabiliteringsenheten
- Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og voksenpsykiatrisk poliklinikk»

Fylkeskommunene anmodes om å gi uttalelse til 3. anbefaling i kapittel 1, om tilrettelagte tjenester av kompetent personell for barn med helseutfordringer, habilitering- eller rehabiliteringsbehov.

På rådslag med fylkestannlegene i august 2019 var det delte meninger om anbefalingen. Den ble endret etter rådslaget i tråd med det vi oppfattet som flertallets mening. I tillegg er det utarbeidet et måltall for dekningen av spesialister i pedodonti, se begrunnelsen. Det kom en innvending til dette i den interne høringen, som ikke er tatt til følge. Derfor er det spesielt ønskelig med innspill på denne anbefalingen. Her er utdrag fra anbefalingen:

«Den offentlige tannhelsetjenesten i hvert fylke bør ha

- spesialister i pedodonti og dekningsgraden bør økes til 1 spesialist per 3 0000–35 000 barn 0–18 år
- tannlegespesialister som kan delta i interdisiplinært samarbeid om utredning og behandling av barn med * helseutfordringer, habilitering- eller rehabiliteringsbehov.»

Bakgrunn

Helsedirektoratet vedtok å utvikle retningslinjen i 2013 etter anmodning fra deler av tjenesten. Retningslinjen svarer også ut et oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2014 om å utarbeide og igangsette et flerårig program for reduksjon av sosial ulikhet i tannhelsen hos barn og unge.

Første del av retningslinjen ble publisert i oktober 2018. Den omhandler helsefremmende og forebyggende tannhelsetjenester, samt opplysningsplikten til barnevern og annen offentlig myndighet.

Innhold i høringsutkastet av retningslinjens del 2:

- Tilrettelagte tilbud for barn og unge med ulike utfordringer
- Tverrfaglig samarbeid og brukermedvirkning
- Bruk av legemidler, lystgass eller generell anestesi ved tannbehandling
- Operativ behandling av karies, samt forebygging og behandling av ulike orale sykdommer eller tilstander

Målgrupper for retningslinjen

Primære målgrupper er

- ansvarlige for den offentlige tannhelsetjenesten
- offentlig og privat tannhelsepersonell i allmenntjenesten som yter tjenester til barn og unge.

Sekundære målgrupper er

- helsestasjon- og skolehelsetjenesten
- andre helsetjenester i kommuner og helseforetak, fastleger, psykologer, øvrig helsepersonell
- barnevernet og barnevernsinstitusjoner
- barnehager, skoler og andre som er i kontakt med barn og unge.

Metode og elektronisk publisering

Målet med en nasjonal faglig retningslinje er å bidra til kunnskapsbasert praksis. Det innebærer at forskning, klinisk erfaring og brukererfaring vurderes samlet opp mot ønskede og uønskede konsekvenser av foreslåtte anbefalinger, inkludert prioriteringskriterier og ressursbruk. Retningslinjens anbefalinger er utformet på bakgrunn av disse hensynene og har målsetning om å

- sikre god kvalitet på tjenestene
- sikre riktige prioriteringer
- løse samhandlingsutfordringer
- sikre helhetlige pasientforløp
- hindre uønsket variasjon i tjenestene

Retningslinjen er publisert i digitalt format.

Anbefalingene i korttekst og utdypende tekst presenteres først, deretter «Praktisk – slik kan anbefalingen følges» og «Begrunnelse». Den siste har underfaner som viser forsknings- og/eller lovgrunnlag, og referanser.